

Verslag Themabijeenkomst 'Samenredzaamheid en netwerkvorming' **dinsdag 13 mei 2025**

Aanwezig/afwezig: zie bijgevoegde lijst

1. Oriëntatie op het thema door Wil Jaegers, voorzitter VHVO

Een woord van welkom door de voorzitter. Een speciaal welkom aan Yvonne Petit, mogelijk als nieuw bestuurslid.

In het kader van het verbreden van onze contacten verwelkomt voorzitter ook Henk van de Meijdenberg, voorzitter van de Wijkraad 't Westend en Robin Spelt, Leijstroken.

Doel van deze bijeenkomst is het uitbreiden van onze buurtnetwerken en die verbinden met de informele netwerken die overal bestaan. Daarbij is het van belang de verschillen die er zijn tussen de wijken en dorpen van onze gemeente in acht te nemen zoals gebleken uit de presentatie van Manou Michielsens op de laatste Contactbijeenkomst 8 april jl.

In het besef dat er grote veranderingen in de zorg aan zitten te komen wordt van overheidswege gepleit voor wijkgerichte ouderenzorg door zorgzame buurten. Er wordt steeds meer een beroep gedaan op de formele zorg. En die zorg is er straks niet meer in voldoende mate. We staan voor een omslag naar buurt- en wijkgerichte zorg waarbij samenwerking tussen formele en informele zorg onvermijdelijk is. Denk daarbij aan bewoners, woningbouwcorporaties, welzijns- en zorginstellingen, onderwijsinstellingen, maar ook het bedrijfsleven en zeker de lokale overheden. En de informele zorg dat zijn wij, leden van de VHVO.

De zorg is nu versnipperd, er komen verschillende thuiszorginstellingen in een buurt. Er zou één organisatie voor wijkverpleging en thuiszorg moeten zijn in een wijk. Zie o.a. het landelijk project: "De buurt als ecosysteem".

Streven naar vaste zorg- en ondersteuningsteams met aanvullend de vrijwilligers, onze vrijwilligers. De gemeente dient dit dan te stimuleren en faciliteren.

We bevorderen sociale netwerken en gemeenschapsbetrokkenheid. Elke buurt een contactpersoon van elke organisatie.

In drie groepjes gaan we met elkaar bekijken welke bijdrage in deze ontwikkelingen jouw organisatie kan leveren.

2. Vertoning van enkele filmpjes over aansprekende initiatieven.

Het eerste filmpje betreft een interview met een bewoonster van de wijk Pannenschuur die een voorzorgcirkel vorm wil geven.

Het tweede filmpje gaat over het plaatsen van een bijenhotel met plexiglas, een ruit waar wijkbewoners informatie op kunnen plaatsen: 'plekplek'.

Het derde filmpje betreft enkele sociale initiatieven in Haaren.

3. Korte inleiding over het congres 'Zorg in de wijk, zorgzaam in je straat', door Harm Horlings

Met de vraag: Wie is er zorgzaam in zijn straat? werd het landelijk congres in Den Bosch geopend. Zo'n 700 personen namen deel aan de conferentie.

Wethouder Piet Paul Slikker van Den Bosch opende de bijeenkomst en gaf aan dat als inwoner thuis bent in je wijk en niet alleen thuis in je huis. Hij noemde enkele mooie voorbeelden van gemeenschappelijk wonen voor ouderen als mogelijkheid voor de toekomst. Ouderen met en zonder zorgbehoefte wonen dan samen met andere generaties in een buurt en buurtverbinders zorgen voor verbinding tussen de bewoners.

De conferentie bood tal van voorbeelden van ontwikkelingen in de richting van zorgzame buurten.

*Stedenbouwkundige Wouter Veldhuis riep op om vooral naar de toekomst te kijken. Hij pleitte voor meer ruimte voor gemeenschappelijk wonen en gemeenschappelijke voorzieningen. We moeten van een welvaartseconomie veel meer naar een welzijnseconomie. De kwaliteit van de leefomgeving is één van de belangrijkste factoren voor een zorgzame samenleving.

De omgeving van de mens is de medemens', een citaat van Jules Deelder. Organiseer nabijheid waardoor de afstand tussen mensen verkleind en begrip, vertrouwen en wederkerigheid vergroot. Daardoor krijgt gemeenschapsvorming een kans.

*Gemeenschappen ontstaan door alledaagse ontmoetingen, aldus Ruth Soenen, Vlaams antropologe. De kracht van 'klein ontmoeten' zit in het vertakken van onze sociale relaties. Creëer samen-doe-projecten die buuren maar ook buurten verbindt. Deze zijn van belang. We kunnen veel leren van plekken waar mensen al bij elkaar zijn. Als voorbeeld: de ervaringen in trein of tram. Normaal gesproken is er geen contact, maar dat ontstaat pas als er iets bijzonders gebeurt of vertraging optreedt.

*Een ander voorbeeld: De projectleider van de Lief & Leedstraten, Ireen van der

Lem, heeft ervaren dat er in iedere straat parels te vinden zijn die wel gangmaker willen zijn. Zij beheren een lief en leedpotje en zorgen ervoor dat mensen met elkaar verbonden worden.

*Het gaat om het klein houden, vindt ook de Vlaamse Koen Kuylen die in Antwerpen 41 zorgzame straten heeft gerealiseerd. En dat begint bij het elkaar willen leren kennen.

Vervolgens waren er ruim 30 deelsessies waarvan er 3 vooraf moesten worden gekozen. Harm heeft gekozen voor 1. Lief en Leedstraten, 2. Voorzorgcirkels en 3. Samenzorg in Amstelveen. Hij noemt de aandachtspunten van elk van de 3 items. Opvallend is dat er [te]veel is maar niemand meer het totaaloverzicht heeft. Dat moet een belangrijk aandachtspunt zijn als je nieuwe activiteiten wilt ontwikkelen.

Harm benoemt nog een goed artikel dat onlangs in de bijlage van het Brabants Dagblad stond met als kop 'Het gapende gat tussen thuis en verpleeghuis'. Hij benoemt een paar voorbeelden uit dat artikel.

Van de ouderen die in het ziekenhuis liggen kan 15% niet terug naar huis en 25% wordt tegen beter weten in toch naar huis gestuurd. Draaideurouderen worden ze genoemd.

Vanaf 1963 werden bejaardenhuizen gebouwd o.a. om de woningnood op te lossen. Maar door het sluiten van de verzorgingshuizen bleven de ouderen in hun woning wonen, waardoor de doorstroming stagneerde. Er is kennelijk niet nagedacht over de gevolgen van het sluiten van de verzorgingshuizen. En datzelfde gebeurt nu ook weer.

Er wordt niet gebouwd voor senioren, een steeds grotere drempel wordt opgeworpen voor plaatsing in verpleeghuizen, gevolg ouderen moeten dus langer thuis blijven wonen. Dus moeten we met ons allen meer aan preventie doen.

Commerciële bedrijven hebben dit opgepakt en proberen nu het nabuurschap nieuw leven in te blazen. Of dat lukt in deze tijd met de 24 uurseconomie en de noodzaak voor gezinnen dat beide ouders moeten werken is zeer de vraag.

Destijds is er te lang te weinig gedaan en dat dreigt nu weer te gebeuren, ondanks alle goede initiatieven en bedoelingen.

'De omgeving van de mens is de medemens'.

4. Bespreking in groepjes over wat jij/jouw organisatie kan bijdragen aan de netwerkvorming én wat jij/jouw organisatie al doet aan vorming van netwerken.

In drie groepen werd geanimeerd gediscussieerd. De meeste organisaties onderschrijven de uitgangspunten van nabijheid creëren, ontmoetingen stimuleren, mensen erbij betrekken, gangmakers zoeken in straten en buurten, versterken van de sociale cohesie, e.d.

Onze organisaties willen vooral doorgaan met waar ze al mee bezig zijn maar geven wel aan oog te hebben voor mensen, die ze nog niet bereiken, ook voor nieuwkomers in wijken en buurten.

Neem iemand mee. Organiseer bijeenkomsten met aanbod van eten en drinken. Verlaag drempels.

Gepleit werd ook voor meer overleg en samenwerking tussen organisaties: "We hebben elkaar nodig!"

Cruciaal is ook de informatie, de P.R. Hoe kunnen we daaraan werken? Wie zou daarbij een rol kunnen spelen? Gemeentegids? Loket Wegwijs? Buurtapps? Platforms? Welzijnswijzer?

Een netwerk is een middel, geen doel op zich. Mensen hebben een netwerk nodig om zich gesteund te voelen, maar het aantal nodige contacten is per persoon anders.

Kortom: nog veel te doen!

5. Vooruitblik op het te organiseren Symposium in het voorjaar van 2026 in het kader van het 25-jarig bestaan van de VHVO.

Het bestuur van de VHVO is van plan om in het voorjaar van 2026 een symposium te organiseren over de ontwikkelingen in de zorg waarbij samenwerking tussen formele informele instellingen een belangrijk element zullen vormen. Daarvoor zullen deskundige sprekers worden aangezocht. We zullen de datum tijdig bekend maken.

Het bestuur wil graag daarvoor een werkgroep instellen en vraagt daarvoor vrijwilligers. Enkele personen hebben zich daarvoor intussen gemeld.

De volgende Contactbijeenkomst is op dinsdagmiddag 17 juni bij Tuin De Es in Haaren.